

Жарко
Трајаноски

**Уводник:
Зошто со теорија
против терор(измот)?**

Неколку месеци пред започнувањето на воената операција „Слобода за Ирачаните“ бордот на „Идентитети“ одлучи да посвети специјален оддел од списанието за различните феминистички одгласи по повод војната во Ирак. За жал, војната испадна побрза од теоријата, и она што беше првобитно замислено како почетно сугестивно прашање - „Со теорија против терор(измот)?“ - набргу беше преформулирано во нешто посубверзивното: „Со терор против тероризмот?“

Нашето експлицитно упатување на тековната „војна против теророт“ беше мотивирано од прашањето „Каква улога може да игра теоријата денес?“ - надоврзувајќи се на согледбата дека војната против Ирак беше за тоа каква улога имаат намера да играат САД во дваесет и првиот век. Навистина, може ли теоријата сè уште да живее со надеж дека може да игра некаква улога во брзо променливиот мета-политички свет, ако се земе предвид немоќта на спекулативниот дискурс наспроти потентните, фасцинирачки слики дистрибуирани од страна на модерните „пенетрирачки“ медиуми?

Написите во овој оддел се преокупирали со можностите за делотворен теоретски одговор кој ќе биде во тесна врска со ургентните политички проблеми и можни решенија, наместо со апстрактни теоретски

Zarko
Trajanoski

**Editorial:
Why theory
against terror(ism)?**

Few months before the beginning of the military operation “Iraqi freedom” the board of “Identities” decided to present a variety of feminist responses to the crisis in Iraq in a special section of the Journal. However, the war turned out to be faster than theory and what was initially intended as a suggestive opening question - “With theory against terror(ism)?” - was promptly reformulated into a more subversive one: “With terror against terrorism?”

Our explicit reference to the ongoing “war on terror” was motivated by the question “What sort of role *the theory* could play nowadays?” - with respect to the insight that the war against Iraq was about what sort of role the United States intends to play in the twenty-first century. Indeed, could theory still live with hopes that it can play any role in a fast-changing meta-political world, taking into consideration the powerlessness of a speculative theoretical discourse *vis-à-vis* the potent, fascinating *images* distributed by the contemporary “penetrating” media?

What the articles in the present section are concerned with are possibilities of an effective theoretical response closely related to the pressing *political* problems and possible solutions, rather than the abstract theoretical issues unre-

прашања неодговорни во однос на *политичко*. Сите три придонеси се извонредни примери за „дискурзивен отпор“ против „бруталната форма на империјално насилство“ како и против „американската маскулинистичка воена идеологија“. Тие влеваат суштествена надеж дека родово-чувствителната теорија е доволно моќна да обезбеди барем „адекватно објаснување на промените во глобалниот светски поредок“ обликуван од „современите американски употреби и злоупотреби на моќта“.

Интервјуирана 72 часа по почетокот на војната против Ирак, Џудит Батлер е преокупирана со мошне чувствителните теми на *етицијата на ненасилството*: Како да се запре циклусот на одмаздата? Каква врска има философијата со мирот? Дали војната има некаква врска со мирот? Како да се справиме со нашата сопствена ранливост? Зошто и на кој начин ги дехуманизираме оние кон кои вршиме насилство? Што прават човековите права и како да се одговори на суспензијата на обврските од меѓународното право – суспендирање во името на супериорноста на правото на нацијата да ја стави својата безбедност над секое друго индивидуално право?

Написот на Светлана Слапшак е преокупиран со негативните последици од она што таа го нарекува „смртта на идеологијата“ – на кој начин осиромашувањето на јавниот дискурс во Југославија придонесе за војните на Балканот и „како не само зборовите туку исто така отсуството на зборови може да произведе катастрофални последици за човековата реалност“ во врска со „таканаречената пост-воена ситуација во Ирак“. Таа ги изложува игноранцијата на новиот американски колонијализам, неговата нечувствителност за други култури, неговата тенденција да ја уништува нивната колективна меморија, „колонијалната индолентност кон колонизираните“ како и

спонсиве towards *the political*. All three contributions are remarkable examples of “discursive resistance” against “the brutal form of imperial violence”, as well as against “the American masculinist military ideology”. They give essential hopes that a gender-sensitive theory is powerful enough, at least to provide “an adequate account of the changes in the global world order” shaped by the “contemporary American uses and abuses of power”.

Interviewed 72 hours after the beginning of the war against Iraq, Judith Butler is concerned with highly sensitive issues of *the ethic of non-violence*: How to break a cycle of revenge? What does philosophy have to do with peace? Does war have anything to do with peace? How to deal with your own vulnerability? Why and how we dehumanise those to whom we do violence? What human rights do and how to respond to the suspension of obligations under international law – a suspension made in the name of superiority of the right of a nation to put its own security above any other individual right?

Svetlana Slapsak’s article is concerned with the negative effects of what she calls “the death of ideology” - how the impoverishment of public discourse in Yugoslavia contributed to the war in the Balkans and “how not only words but also absence of words can produce catastrophic consequences for human reality” with reference to “the so called post-war situation in Iraq”. She exposes the ignorance of the new American colonialism, its insensitivity to other cultures, its tendency to destroy their collective memory, “the colonial indolence towards the colonised” as well as the hidden ideological messages implanted through the manipulative machine of CNN.

прикриените идеолошки пораки имплантирани со помош на манипулативната машина на CNN.

Изјавата на Роза Браидоти е насочувана од претпоставката дека кое и да е веродостојно и одговорно објаснување на денешната светска состојба „треба да ги земе предвид новите меѓународни односи на моќ и улогата на Американската империја“. Таа е главно преокупирана со последиците од „имплозијата на ‘транс-атлантската’ оска“, соголената вистина дека зад фасцинираноста на Европа со САД се назира „историската реалност на американскиот културен и економски империјализам“. Сега, кога фасцинираноста веќе ја нема, Браидоти ја замислува „Европската унија како пост-националистички општествен простор кој може да трансформира некои од најлошите аспекти на евроцентризмот“.

Накучо, сите три придонеси се најубедливо сведоштво за неверодостојноста на здраворазумската претпоставка дека *теоријата* има малку заеднички нешта со (политичката) *пракса*. Факт е дека најголемиот дел од теоретските обиди за соочување со *реалните* политички проблеми се неуспешни во поглед на нивната основна интенција – да направат барем *некаква* значајна разлика во политичкиот живот. И покрај тоа, не смееме да се обесхрабриме и треба да продолжиме со свежи обиди за градење нови и подобри светови со помош на *зборови*, наместо со *меч* да уриваме некој стар свет само поради тоа што неговата особена „форма на живот“ не може да се вклопи во „Американскиот сон“.

Rosi Braidotti's statement is guided by the assumption that any credible and responsible account of the state of the world today “needs to take into account new international power relations and the role of the American empire”. She is mainly concerned with the effects of “the implosion of the ‘Trans-Atlantic’ axis”, with the naked truth that behind Europe's fascination with USA lurks “the historical reality of American cultural and economic imperialism”. Now, when the fascination is over, Braidotti is imagining “the European Union as a post-nationalist social space which can transform some of the worst aspects of Euro-centrism”.

In a word, all three contributions constitute a most convincing testimony of the fallacy of the common sense assumption that *theory* has little to do with a (political) *praxis*. It is a fact that the greatest part of theoretical attempts to cope with *real* political problems have failed in relation to their basic intention - to make, at least, *some* significant difference in political life. However, we must not be discouraged and we have to continue with our fresh attempts to build new and improved worlds with *words* rather than to destroy some old one with *swords* only because its peculiar “form of life” could not fit in “the American dream”.

Translated by the author